

‘Ook landbouwers zijn ondernemers’

Sinds enkele jaren is N-VA de grootste politieke partij in Vlaanderen. De stem van N-VA weerklinkt dan ook steeds vaker in de verschillende debatten, ook in die over landbouw. Met een van die stemmen in het landbouwdebat had VeeteeltVlees een gesprek. Rita Gantois is politica, boerin en gepassioneerd.

TEKST WIM VEULEMANS

In de schaduw van de militaire basis van Koksijde, bij veel mensen ook bekend om de Seaking-reddingshelikopters en de bekende Vlaamse tv-serie Windkracht 10, woont Rita Gantois. Rita Gantois is sinds 2014 federaal volksvertegenwoordiger voor Vlaanderens grootste partij N-VA (Nieuw-Vlaamse Alliantie). Samen met haar man heeft de politica ook een landbouwbedrijf. Tot vier jaar geleden werden op hun bedrijf ook koeien gemolken. Een aantal jaren eerder werd de varkenstak van het bedrijf reeds stopgezet. Omdat ze geen opvolger hebben, is de landbouwactiviteit vandaag enkel op akkerbouw gericht. In de schaduw van hun bedrijf had VeeteeltVlees een gesprek met een gedreven politica.

Hoe bent u eigenlijk in de politiek terechtgekomen?

‘Ik was al jaren actief in het verenigingsleven en net zoals zo vele anderen ben ik vandaaruit in de politiek terechtgekomen. Mijn eerste stappen, in 1994, waren in de gemeentepolitiek. Eerst als OCMW-voorzitter en later ook als gemeenteraadslid. Sinds tweeënhalve jaar ben ik er nu schepen, onder andere van cultuur en erfgoed.’

Hoe kijkt een jonge partij als N-VA naar een landbouwer?

‘Landbouwers zijn voor ons pure ondernemers. Net als deze laatste denken ze zeer bewust na over wat ze op het bedrijf doen. Ondernemers moeten zelf hun meerwaarde creëren. De markt splitst zich ook op. Sommige bedrijven groeien, andere richten zich op niches.’

Hoe heeft de overheid het ondernemerschap dan gestimuleerd?

‘Met de federale overheid hebben we hiervoor een aantal maatregelen kunnen nemen. Zo heeft – door een wetsvoorstel van mijn hand – een boer die werkt onder het forfaitaire belastingregime, voortaan ook recht op belastingkrediet. Dat recht is dus niet meer afhankelijk van het fiscaal stelsel waarin hij werkt, maar wel van je inkomen. Maar ook de vennootschapsbelasting is naar beneden, net als de sociale bijdrage. En de crisismaatregelen zijn verlengd.’

U spreekt vaak over het ketenoverleg. Welke waarde heeft dat voor u?

‘Er is nood aan een goed platform om de koek binnen de keten zo eerlijk mogelijk te verdelen. Het ketenoverleg heeft absoluut zijn waarde, maar we zijn er nog niet. De gedragscode opgesteld binnen het ketenoverleg helpt daarbij zeker, maar die is nergens bindend. Dat werkt dus nog te weinig. Maar we hebben nu eenmaal veel aanbieders tegenover weinig afnemers. Dat evenwicht is zoek.’

En dat drukt de prijs?

‘Onze boeren werken onder de strengste regelgeving, maar daar staat veel te weinig tegenover. Vaak zijn we met ons land zelfs strenger. Maar kwaliteit kost geld en dat moet de consument goed beseffen. Ook hier merk ik een kentering. De korte keten krijgt veel meer aandacht, bij boeren, bij winkels en bij de consument. Die laatste wil misschien wel minder, maar vooral beter eten.’

‘Het zou ook helpen als het circus in de politiek en de media bij iedere zweem van voedselcrisis zou stoppen. De anti-vleeslobby misbruikt daarbij veel te makkelijk feiten over milieu en gezondheid. Die speelt met de emotie van mensen.’

Maar hoe kan de politiek de boer als zwakkere schakel beter beschermen?

‘Alle landbouworganisaties vragen al langer om een stok achter de deur in heel het handelsproces van voedsel. Europa heeft België al eens op de vingers getikt omdat ons land te weinig deed tegen oneerlijke handel. Ik heb samen met enkele collega’s in 2015 een wetsvoorstel in het Federaal Parlement neergelegd dat de strijd aanbindt met oneerlijke handel. Ook in de landbouw.’

‘In ons voorstel zijn drie fases opgenomen om een handelsconflict op te lossen: zelfregulering, publicatie en pas in de laatste fase moet de overheid tussenkomen. In het begin stond N-VA hierin alleen, maar ondertussen heeft ook Europa het probleem onderzocht en probeert ze het aan te pakken met een Europese richtlijn. Er komt dus meer steun.’

‘Als N-VA willen we dat de mededingingautoriteit hiervoor verantwoordelijk wordt, vooral omdat ze een politiek onafhankelijk statuut heeft. De onderhandelingen hierover lopen nog, we zijn er dus ook niet. Wij hebben recent wel gevraagd om ook de groepsvoering te koppelen aan dit debat. Dat kwam er naar aanleiding van de recente actualiteit in de voedselketen, zoals de fipronilcrisis. Daar is dan meteen werk van gemaakt.’

‘Ik besef dat dit voorstel niet alles oplost. Maar we proberen wel een betere omgeving te creëren voor de ondernemer.’

N-VA wil EU-middelen terughalen naar Vlaanderen en ze zelf aanwenden. Waarom?

‘Eigenlijk zou een boer zonder die subsidies moeten kunnen, maar de realiteit is dat hij of zij vandaag geen correcte prijs krijgt. De EU-subsidies komen bovendien niet altijd terecht bij hen die deze het meest nodig hebben. Daarbij vinden we dat wat je zelf doet, je dat beter doet. Als we een deel van